

## מסורת הש"ס

- (א) [מקסמה ע"ו פס"ה]  
(ב) [מקסמה ע"ו פס"ה]  
(ג) [מקסמה ע"ו פס"ה]  
(ד) ע"י רש"י שמואל שמואל  
(ה) ג"ר העירך מנוביתח  
(ו) כתיבה אחת ופי' המונח  
(ז) נמי ו"א מקוננת, (ח) נ"א  
(ט) יצחק, (י) [קדוש ע"ו]  
(יא) נ"א נשיק, (יב) [נ"א עירך  
ברדו]

## תורה אור השלם

- 1 ותלכנה שחיה עד  
באנה בית לךם ויהי  
בבאנה בית לךם ויהי כל  
העיר ותאמרה  
הוא נעמה רות א"ט  
2 ויהי לו שלשים בנים  
ושלשים בנות שלח  
החוצה ושלשים בנות  
הביא לבניו מן החוץ  
וישפט את ישראל שבע  
שנים: שופטים י"ב ט

## גליון הש"ס

- נמרא אפר ר"ש כ"ח ה'ת  
מלכי היהודים אמר  
רש"י וכן משמע לנאמר  
דאם קמ' ר"ש הוא רש"י  
ואך ש"ן על וכן היה  
רש"י: אולם מתי כה כ"ח  
ד' ד' ע"א מה דף קמ'

## הגהות הב"ח

- (א) גמ' על פרקמטיא  
שהיה לה אפי' נשבת:  
(ב) גם נמא' פרעה לו וטל'  
כל' וימית חמא' נמא':

## מוסף תוספות

- א. דרמי לפירות בול  
ומעתה ביוקר דקדיל יצא  
כדבעין לאמיר לקמן. יד  
רמב.

## רבינו גרשום

- מתי מהפרכיא להפרכיא.  
כלומר מפל' אל פל'ך  
משום דסמכי אהרדי ובעיר  
עצמה דמיי' בין סבר  
לה כ"י יהודה ב'  
בתיא. ולפעט את התיפה  
מותר: שכי' משאח טפי.  
ואע"י דמשתכר לא מפקע  
השער כלום: חד אמר  
אין משתכרין בבצים  
פעמים. דאין משתכרין  
בביצה שני ביצים: וחד  
אמר תגר לתגרא. ויהי  
ימכרנה חנות אחד לחנות  
אחר שישתכר ב' פעמים  
בבצים: מהרי"ע על  
הפרקמטיא. כפי' שרגליו  
לחזרוע על עצירת גשמים  
כן מתפלל מן מהרי"ע על  
הפרקמטיא שלא תיול  
משום דאיכא הפסד בעלי  
בתים: והוא דר' וקם  
י' בשיאח. שני דר' וקם  
י' בגדי פשתן באותן  
דמים שקנו י' דהשתא  
איכא הפסד גדול משי'  
מהרי"ע: אין יוצאין. (א)  
מפני רעב אמר' לחוצה  
לארץ אמר' נתיקור החטים  
שנמרו אחתם בסלע דרדא  
רעב ויוצאין: אפי' עמדה

- (א) אולי י"ל אין יוצאין מפני  
היוקר אמר' לתול' וכו'  
דוודא יתי רעב ויוצאין.

# המוכר את הספינה פרק חמישי בבא בתרא צ"א.

## עין משפט נר מצוה

קבר א מיי' פ"ד מהל'  
מכירה הלכה ח ועין  
נמ"מ סמך עין צע טו"ע  
ח"מ פ"י רל"א עקיף טו:  
קבר ב ג מיי' ש"ס ה' ד  
טו"ע ש"ס עקיף כג:  
קבר ד ה' מיי' ש"ס ה' ג  
טו"ע ש"ס עקיף כג:  
קבר ז ח' מיי' פ"ב מהל'  
פעמים ה' י' טו"ע  
ח"מ פ"י תקעו עקיף י'  
קבר י כ' מ' מיי' פ"ה  
מהל' מלכס הלכה ט  
סמך לאין רב:

## רבינו גרשום (המשך)

סאה בסלע. דיוקר גדול  
הוא לא יצא: מה עלתה  
הוא שאין בירה כלום:  
קיימא מנו בייחיה. איכא  
דאמר מי שיתמנה במקומו  
בביתו ומשל הוא. כלומר  
עד שלא מתה אשתו  
של ברוך היתה רות  
מוזנת שקמה מחתה:  
דאמר המור"ח מנו בייחיה.  
היינו מקוננות שמקוננת  
לה ויושבת במקומה: (ג)  
שעשה ל' בניו ול' בנות:  
ששים משתאות  
משגלור. ובשלחן חוצה  
לכנותיו עשה י' משתאות  
וכשהכניס בניו לחופה עשה  
ל' משתאות. הרי כאן  
ק"כ (ג) משתאות: אמר  
אבצן למה איומנין. הא  
אין לו בנים שיזמני  
לחופתן שהוא כפרה  
עקרה שאין לה בנים:  
מתו בחייו. של אבצן:  
בחייך ילדה איהתך שתיין  
שיתין למה לך? ואיכפול  
ואוליד חד דטב דמשייתן  
וריו כנגד מנוח אמר  
שהיה לו שמשון שהיה  
טוב משמים בנים הללו  
לפי שהיה אומר כך  
אבצן אירע לו כך.  
ואית דמפרשי ליה כנגד  
אבצן משם שהיו לו  
ששים בנים וכלם מתו  
בחייו ואח"כ היה לו  
בן שיצא ממנו דוד  
מלך ישראל שהיה טוב  
מכולן: ויסמן לגירסא טמא  
טמא. אמלא שהיתה אמו  
של המן שהיה טמא  
היתה בת עורב שהוא  
טמא: טהור טהור. בת  
כרנבו כמו כרים שהן טהור  
דיא היתה אמו של אברהם:  
לחשובת המינין. שידע  
ויכירו שלא נכחד דבר  
מתלמידיו חכמים: כותא  
וקדרו. מקומות הן: עיבאר  
ועידאר. אותו מעבר קטן:

- (ג) נראה דסבר דאין ל'ל מהל'  
ועשרים משתאות: שעשה ל'  
בניו ו' נתינו ש"ר לו. ששים  
משתאות.  
(ג) מני' רכסו אלה נראה דלא  
גרים נמא' אחד נמא' אמי  
ואחד נמא' חמיו וגם מפי'  
השפטים ד"ה לל אחד נראה  
קל' דלא ה' גורם כן ודו"ק.

חד אמר ע"י חד תרי. וא"ת מאי אירא צ"לס אפי' שאר דברים  
נמי כדאמר' (לעיל דף ג.) המשמכר אל ישמכר יותר משמות  
ומיכר ריב"ס דמייירי אפי' טרח דהיכא דליכא טירחא יכול להשתכר  
יותר משמות כדאמר' בהמפקיד (ב"מ דף מ:.) איכא טירחא ודמי  
צרונייתא ולרשב"א נראה דהכא מייירי

אפי' צדיקים שאינו לוקח מן השוק  
אלא מתרגנות צדיקו דכי הא  
גוונא נשאר דברים שרי:  
**אימתי בומן שאינו מוצא ליקח**  
כו'. תימה אם אינו מוצא  
ליקח אפי' אלף סאה בסלע מה יעשה  
כיון שאינו מוצא ליקח א':  
הדרן עלך המוכר את הספינה

תגר לתגרא ת"ר ימתריעין על פרקמטיא (א) ואפי' בשבת א"ר יוחנן כ'כונן כלי  
פשתן בבבל ויין ושמן בארץ ישראל אמר רב יוסף ו'הוא דול וקם עשרה  
בשיתא ת"ר (ב) אין יוצאין מארץ לחור' א"כ עמדו סאתים בסלע א"ר שמעון  
אימתי בומן שאינו מוצא ליקח א' אבל בומן שמוצא ליקח אפי' עמדה סאה  
בסלע לא יצא וכן היה ר"ש (ג) בן יוחאי אומר לאילמך מחלון וכליון גדולי הדור  
היו ופרנסי הדור היו ומפני מה נענשו מפני שיצאו מארץ לחוצה לארץ  
שנאמר ויתיהם כל העיר עליהן ותאמרנה הוואת נעמי מאי הוואת נעמי א"ר  
יצחק אמרו חיותם נעמי שיצאת מארץ לחור' למה עלתה לה וא"ר יצחק אותו  
היום שבאת רות המואבית לארץ ישראל מתה אשתו של בעז והיינו דאמרי  
אינשי עד דלא שכיב שיכבא קיימא (ד) מנו בייתיה אמר רבה בר רב הונא  
אמר רב אבצן זה בעז מאי קמ"ל כי איך דרבה בר רב הונא דאמר רבה בר  
רב הונא אמר רב מאה ועשרים משתאות עשה בעז לבניו שנאמר ז'יהי לו  
שלשים בנים ושלשים בנות שלח החוצה ושלשים בנות הביא לבניו מן החוץ  
וישפט את ישראל שבע שנים ובכל אחת ואחת עשה שני משתאות אחד  
בבית אביו ואחד בבית חמיו ובכולן לא זימן את מנוח אמר כודנא עקרה  
במאי פרעא לי (ה) תאנא וכולן מתו בחייו והיינו דאמרי אינשי בחייך דילדת  
שיתין שיתין למה לך איכפול ואוליד חד דמשייתן וריו (ו) מלך אברהם עשר  
שנים שנפטר נתנשא לבדו) אמר רב חנן בר רבא אמר רב אילמלך ושלמון  
ופלוני אלמוני ואבי נעמי כולן בני נחשון בן עמינדב הן מאי קמ"ל שאפי'  
מי שיש לו זכות אבות אינה עומדת לו בשעה שיוצא מארץ לחוצה לארץ  
ואמר רב חנן בר רבא אמר רב אמיא דאברהם אמתלאי בת כרנבו אמיא  
דהמן אמתלאי בת עורבתי וסימניך (ז) טמא טמא טהור טהור אמיא דרדור  
נצבת בת עדאל שמה אמיא דשמשון צללפוניא ואחתיה (ח) נשיין למאי נפקא  
מינה לתשובת המינים ואמר רב חנן בר רבא אמר רב עשר שנים  
נחשב אברהם אבינו שלש בכותא ושבע (ט) בקדרו ורב דימי מנהרדעא  
מתני איפכא אמר רב חסדא עיבאר זעירא דכותא זהו אור כשדים ואמר  
רב חנן בר רבא אמר רב אותו היום שנפטר אברהם אבינו מן העולם  
עמדו לו גדולי אומות העולם בשורה ואמרו אוי לו לעולם שאבד

## מנהיגו

זרע [את] זרעך ולעבד אל תנח ירך (קהלת יא) דמהכא נמי דרשי' ליה וכדמפרש קרא טעמא כי איך יודע אי זה יכשר הזה או זה וגו' אבל אי לא  
אמר לן אבצן זה בועז היה אמר' אבצן לא נשא אשה אחרת ובעז נמי מעולם לא היו לו אשה וזנים עד שלקח רות: **מאה ועשרים**  
**משפחות.** לששים זנים וזנות: **לכל אחד ז' פעודות.** סעודת אירוסין שהיא מזוה כדליתא בפסחים (דף מט.) וסעודת נשואין. כל שצנת  
ימי המשטה קרי סעודה אחת. יש לשנות אחרים ואין בהן ממש: **נודעא עקרה.** פרדה עקרה: **נמאי פרעא לי.** אין לו זנים שזמין לי  
לסעודתן: **וכולן מסו.** ולא גרס תנא ומסקנא דמלתא דרבה בר רב הונא היא והכי הוה קיס להו: **נחייך דילנא שיתין.** שסופן למות:  
**למה לך.** מה צ"ע צליתך: **איכפל.** ונסכי אשה אחרת: **ואוליד חד דמשייתן וריו.** והיינו עובד שהוליד בועז מרות ויאל ממנו דוד  
מלך ישראל. ואיכא דפתי ליה בשמחון דרורי משיתין דלפניו ולא נהירא כלל: **ושלמון.** אפי' בועז כדכתיב [רות ד] ושלמון הוליד את בועז:  
**ופלוני אלמוני.** משמע ליה שם הגואל כדכתיב [שם] קורה שזה פה פלוני אלמוני: **בני נחשון.** כדכתיב [שם] ונחשון הוליד את שלמון ושלמון הוליד  
וגו': **וזכות אבות.** אלימלך בן נחשון שהיה נשאי וחסיד: **אימיה דאברהם כו'.** לפי שאמותן של יצחק ויעקב הוזכרו לריכין אלו לידע  
שם אם אברהם. ואגב גררא נקט אימיה דהמן לפי ששמותיהן שוין: **כרנבו.** כרים מלאן טהורין הן ואברהם טהור. עורב טמא הוא  
והמן נמי טמא היה: **אימיה דדוד.** לפי שכל אמהות של מלכים כחזות צדיקים הולך לפרש גם אם דוד: **אימיה דשמחון.** משום  
דאירי זה קרא טובא וכתיב נמי לאזיו ולאמו לא הגיד [שופטים ד] הולך לפרש שכל הדברים האלו שאלין המינים מה טעם אין אלו יודעין  
שמותן: **ואחמיה נשיין.** כך שמה ואגב גררא דאימיה נסבה: **לפסונא המינים.** ששאלין לנו יותר צאלו מנשים אחרות כדפרישית  
טעמא ואנו משיצין להן שמסרו לנו הנציחים צעל פה: **נחצא.** שחצו נמרוד. ונאגדה רחמי דמרת אביו חצו חצו צביל שהיה  
מאבד כלמיו: כותא וקרדו מקומות הן. וכל זה להודיע חיותו של אברהם אבינו: **עיבאר זעירא.** כך שמו וזהו אור שם כשדים  
שהושלך שם אברהם אבינו והרואה לריך לבדך ברוך שעשה נסים לאבותינו בנמקום הזה כדמתן בהרואה (דברים דף נד:)

## מנהיגו